

ת"פ 49802/01/14 - מדינת ישראל נגד זיאד אבו דקה (עציר)

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 49802-01-14 מדינת ישראל נ' אבו דקה(עציר)
תיק חיצוני: 35959/2014

בפני המאשימה נגד הנאשם	כב' השופט אביב שרון מדינת ישראל זיאד אבו דקה (עציר)
---------------------------------	---

החלטה

1. בפני טענה מקדמית שהעלה ב"כ הנאשם, בדבר "חוסר סמכות טריטוריאלית וחוסר סמכות מקומית".
2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של נסיון כניסה לישראל שלא כחוק (בניגוד לסעיף 112(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**")); הפרעה לעובד ציבור (בניגוד לסעיף 288א(1) לחוק העונשין); וקשירת קשר לעשות עוון (בניגוד לסעיף 499א(2) לחוק העונשין).
3. על פי הנתען בכתב האישום, ביום 18.1.14 תיאם הנאשם עם אחר כי האחר יסיע אותו מטול כרם לג'מעין, המצויים בשטחי הרשות הפלסטינית, ומג'מעין יאסוף את הנאשם אדם נוסף, ישראלי, אשר יבריא אותו לתוך מדינת ישראל, זאת כשאין בידי הנאשם אישור כניסה לישראל. בהתאם לאמור, הוסע הנאשם, יחד עם שניים נוספים, לג'מעין, ומשם, הוכנסו הנאשם והשניים הנוספים על ידי הישראלי לתא המטען, בדרכם לישראל. במחסום חוצה שומרון נתפס הנאשם על ידי בודק בטחוני, כשהוא מתחבא בתא המטען של הרכב.
- נטען, כי במעשיו אלה קשר הנאשם קשר עם אחר לבצע עוון, ניסה להיכנס לישראל שלא כדין והפריע לעובד ציבור למלא תפקידו על פי דין.
4. ב"כ הנאשם טוען, כי היה על התביעה להגיש כנגד הנאשם כתב אישום לבית המשפט הצבאי בסאלם, ולייחס לו עבירה של "נסיון לצאת משטח סגור", כפי שעשתה בעניינו של החשוד האחר שנעצר יחד עם הנאשם, ואשר נשפט ל-40 ימי מאסר.

5. לטענת ב"כ הנאשם, היות והעבירות בוצעו על ידי הנאשם בשטחי "האזור", הרי שהסמכות לשפוט אותו מסורה לבית המשפט הצבאי בסאלם ולא לבית משפט זה. תמיכה בטענתו, מוצא ב"כ הנאשם בתקנות 2(א) ו-2(ג) לתקנות שעת חירום (יהודה והשומרון - שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967, כפי שתוקנו והוארכו בחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון - שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשע"ב-2012 (להלן: "**תקנות שעת חירום**"), אשר זו לשונן:

"2. סמכות בית המשפט

- (א) בנוסף לאמור בכל דין יהיה בית המשפט בישראל מוסמך לדון, לפי הדין החל בישראל, אדם הנמצא בישראל על מעשהו או מחדלו שאירעו באזור וכן ישראלי על מעשהו או מחדלו שאירעו בשטחי המועצה הפלסטינית, והכל אם המעשה או המחדל היו עבירות אילו אירעו בתחום השיפוט של בתי המשפט בישראל.**
- (ג) תקנה זו אינה חלה על מי שבשעת המעשה או המחדל היה תושב אזור או תושב שטחי המועצה הפלסטינית, שאינם ישראלים."**

6. לטענת ב"כ הנאשם, המחוקק קבע הסדר מיוחד ושונה לתושב האזור המבצע עבירה באזור, לעומת תושב ישראלי המבצע עבירה באזור. בעוד שבתקנות נקבע כי לבית המשפט מסורה הסמכות לשפוט ישראלי המבצע עבירה באזור, הרי שאותן תקנות שללו את סמכות בית המשפט לשפוט תושבי האזור בגין עבירות שביצעו באזור. ב"כ הנאשם אף מפנה לספרו של המלומד י' קדמי, התומך, לטענתו, בגישה זו.

7. עוד טוען ב"כ הנאשם, כי בית משפט זה נעדר סמכות מקומית, שכן העבירות בוצעו בשטחי הרשות הפלסטינית, אשר אינם בתחום שיפוטו של בית המשפט.

8. ב"כ המאשימה ביקש לדחות הבקשה. לטענתו, הסכמי הביניים וכן תקנות שעת חירום אינם פוגעים ואינם מצרים את חוק העונשין, אשר הוראותיו תקפות גם לגבי תושבי האזור, למרות שקיימת סמכות שיפוט גם על פי הסכמי הביניים.

ב"כ המאשימה הפנה להחלטת בית המשפט העליון בבש"פ 4343/08, **מאהר עג'י**, ממנה עולה כי תקנות שעת חירום אינן מהוות הסדר ממצה וכל מטרתן היא הוספת סמכות שיפוט לבתי המשפט הישראליים לדון בעניינם של אזרחים ישראליים שביצעו עבירות בשטחי האזור, הגם שעבירות אלו נחשבות "עבירות חוץ". הרחבה זו מסוייגת למי שאינו ישראלי ושבשעת המעשה היה תושב האזור או תושב שטחי המועצה הפלסטינית, אלא שסייג זה נוגע אך ורק להרחבה הייחודית האמורה, ואין בו כדי לסייג את כללי סמכות השיפוט הרגילים הנוהגים במשפט הישראלי, ובכלל זה, ההוראות הרלוונטיות בחוק העונשין.

ב"כ המאשימה טוען כי ענין לנו ב"עבירת פנים" שבוצעה על ידי הנאשם, כמשמעותה בסעיף 7(א)(2) לחוק העונשין, וככזו, הרי שלבית משפט זה סמכות שיפוט בעניינה.

לאחר ששקלתי טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

10. כתב האישום מייחס לנאשם עבירות של קשירת קשר לביצוע עוון (כניסה לישראל שלא כדין), נסיון כניסה לישראל שלא כדין והפרעה לעובד ציבור. על פי עובדות כתב האישום, ניסה הנאשם, לכאורה, להיכנס לשטח מדינת ישראל, בתוך תא מטען, ברכבו של אזרח ישראלי, כל זאת לאחר שקשר קשר עם אחר לעשות כן.

11. עיננו הרואות, כי על פי עובדות כתב האישום ביצע הנאשם, לכאורה, "עבירת פנים" כהגדרתה בסעיף 7(א)(2) לחוק העונשין, שזו לשונה:

"7. העבירות לפי מקומן

(א) 'עבירת פנים' -

(1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;

(2) מעשה הכנה לעבור עבירה, נסיון, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו

מחוץ לישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל".

12. אין חולק, כי על פי האמור בכתב האישום, ניסה הנאשם להיכנס שלא כדין לישראל, קשר קשר עם אחר לבצע עוון והפריע לעובד הציבור, זאת כשהוא תושב האזור, והעבירה "היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל". היות וכך, העבירות שביצע הנאשם, לכאורה, מהוות, על פי סעיף 7(א)(2) לחוק העונשין, "עבירת פנים".

13. לענין תקנות 2(א) ו-2(ג) לתקנות שעת חירום, הרי שכבר נקבע על ידי בית המשפט העליון, שהן מהוות הרחבה של סמכות השיפוט כלפי ישראלים, הרחבה שסוייגה לגבי מי שאינו ישראלי ושבעת המעשה היה תושב אזור יהודה ושומרון, ושאינן בסייג זה כדי לאיין את כללי סמכות השיפוט הקבועים בחוק העונשין.

14. ראה לענין זה בש"פ 5900/12, מאגד אבו גאליה נ' מדינת ישראל, בפסקה 10:

"לצד סמכויות השיפוט הכלליות הקבועות בחוק העונשין, עומדת תקנה 2(א) לתקנות שעת חירום (יהודה ושומרון - שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967 (להלן: תקנות השיפוט בעבירות), כפי שתוקנו והוארכו בחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה ושומרון - שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשע"ב-2012. מטרתה של תקנה זו, להקנות סמכות שיפוט לבית המשפט בישראל על עבירות שביצע 'אדם הנמצא בישראל על מעשהו או מחדלו שאירעו בשטחי המועצה הפלסטינית, והכל אם המעשה או המחדל היו עבירות אילו אירעו בתחום השיפוט של בתי המשפט בישראל'. הרחבה זו סוייגה, בתקנה 2(ג) לתקנות השיפוט בעבירות, לגבי מי שאינו ישראלי ושבעת המעשה היה תושב אזור יהודה ושומרון, כדוגמת

הנאשמים שבענייננו. ואולם, ידוע הוא, כי אין בסייג זה כדי לאיין את כללי סמכות השיפוט הקבועים בחוק העונשין. יפים לעניין זה, דבריו של השופט ת' אור, בציינו כי:

'האמור בפיסקה (ג) של תקנה 2, כמצוטט לעיל, בא להוציא את מי שבעת ביצוע המעשה היה תושב האזור ולא היה רשום במרשם האוכלוסין בישראל, ועל-ידי כך סייג את הוראות תקנה 2(א) כך שהוראתה לא תחול על תושבי האזור שלא היו אזרחי ישראל בעת ביצוע העבירה. יוצא, שעל אלה הנזכרים בתקנה 2(ג) אין הוראות תקנה 2(א) חלות. אך תקנה 2(א), שמלכתחילה מיועדת הייתה לחול על ישראלים, לא באה לשנות מהוראתו הכללית של סעיף 7(א) לחוק העונשין, שבהתקיים תנאיו מוקנית סמכות לבית-המשפט בישראל לדון את מי שביצע עבירות בחוץ-לארץ - בין אם הוא ישראלי ובין אם לאו. תקנה 2 לתקנות לא באה במקום או על-מנת לשנות או להצר את סמכות השיפוט המוקנית בסעיף 7(א) לחוק העונשין... (בש"פ 75/91 אחמד עלא נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(1) 710, 712-713 (1991), וראו גם, בש"פ 4343/08 מאהר עג'ג' נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 29.6.2008) (להלן: עניין עג'ג')).

מהאמור לעיל עולה, כי חרף החריג הקבוע בתקנה 2(ג) לתקנות השיפוט בעבירות, סמכותו של בית משפט בישראל לדון את העורר עומדת לו מכוח הוראות פרק ג' לחוק העונשין, ובפרט מכוח סעיף 13(ב)(1) לחוק העונשין שבו".

15. עוד ראה בעניין זה, בש"פ 4343/08, מאהר עג'ג', בפיסקה 8:

"כך גם לא מצאתי ממש בטענת באת כוח העורר לפיה ההוראות המחילות את הסכם הביניים במשפט הציבורי יוצרות לגבי השטח המדובר מצב ייחודי, בו אין כל סמכות שיפוט אלא לרשות הפלסטינית ולמפקד הצבאי הישראלי, מכוח היותן הוראות חוק ייחודיות ומאוחרות, הגוברות על ההסדר הקבוע בחוק העונשין. הדיכוטומיה המוחלטת בין 'עבירת פנים' ל-'עבירות חוץ', הקבועה בסעיף 7 לחוק העונשין, יוצרת הסדר ממצה, שאין בלתו, ושאינו מאפשר כל 'מצב ביניים'. הוראות החוק המעגנות את הסכם הביניים, אליהן מפנה באת כוח העורר, אין בהן כדי לגרוע מהסדר זה, וכל כולן מכוונות להוספת סמכות עניינית לבתי המשפט הישראליים לדון בעניינם של אזרחים ישראליים שביצעו עבירות בשטחי האזור, הגם שעבירות אלו נחשבות 'עבירות חוץ'.

דבר זה עולה בבירור גם מלשון הוראת תקנה 2(א)...

... כפי שניתן לראות, מטרתה של הוראה זו הינה להחיל את המשפט הישראלי על עבירות שבוצעו באזור על ידי ישראלים ועל ידי בני אדם הנמצאים בישראל, בדרך של יצירת סמכות שיפוט אקס-טריטוריאלית ייחודית לגביהם וזאת 'בנוסף לאמור בכל דין'. הרחבה זו מסויגת לגבי מי שאינו ישראלי ושבשעת המעשה היה תושב האזור או תושב שטחי המועצה הפלסטינית. אלא שסייג זה נוגע אך ורק להרחבה הייחודית האמורה, ואין בו כדי לסייג את כללי סמכות השיפוט הרגילים הנהוגים במשפט הישראלי (וראו תקנה 18 לתקנות השיפוט הקובעת כי התקנות אינן גורעות מסמכויות על פי דין אחר).

לאור האמור, לא מצאתי בטענותיה של באת כוח העורר כל טעם בגינו אין להחיל על עניינו של העורר את סמכויות השיפוט הכלליות, הקבועות בחוק העונשין".

16. לסקירה בדבר המסגרת הנורמטיבית בענין כללי סמכות השיפוט על תושבי האזור - ראה החלטת כב' הש' בן-אור בת.פ. (מח' י-ם) 3108/07, **מדינת ישראל נ' אחמד אלשרחה ואח'** (מיום 31.8.08), אשר אושרה בבית המשפט העליון (ע"פ 8831/08, **מדינת ישראל נ' אחמד אלשרחה ואח'**, מיום 30.6.10).

17. ודוק: האמור בספרו של המלומד י' קדמי על סדר הדין בפלילים, חלק שני, בעמ' 1276-1277, אליו הפנה ב"כ הנאשם, מתייחס להעמדה לדין של ישראלים בגין עבירות שביצעו בשטחי ה"איזור", ועל כך שמהותקנה תקנה 2(א) לתקנות שעת חירום, שוב אין צורך להיזקק להוראות סעיפים 4-9 לחוק העונשין הנוגעות, בין היתר, להיזקקות לאישור יועמ"ש מקום שמעמידים אזרחי ישראל לדין בגין "עבירת חוץ" שביצע בשטחי ה"איזור" (וראה ההפניות הנזכרות שם, ע"פ 796/81, **האדייה נ' מדינת ישראל** וכן, ע"פ 506/81, **מדינת ישראל נ' שלום ואח'**).

18. מן המקובץ נובע כי תקנה 2(א) לתקנות שעת חירום באה להוסיף סמכות שיפוט לבתי המשפט בישראל כלפי ישראלים המבצעים עבירות בשטחי האזור ובשטחי המועצה הפלסטינית. תוספת זו אינה חלה על תושבי האזור המבצעים עבירות כאמור, ועל אלה ממשיכים לחול כללי תחולת הדין "הרגילים", הקבועים בסעיפים 7 ו-13 לחוק העונשין, שכן על פי תקנה 18 לתקנות החירום, "תקנות אלה אינן גורעות מסמכויות לפי דין אחר".

19. לפיכך, משביצע הנאשם, לכאורה, עבירות **קשירת קשר לביצוע עוון, נסיון כניסה לישראל שלא כדין והפרעה לעובד ציבור**, שהינן "מעשה הכנה לעבור עבירה, נסיון... או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל", הרי שמדובר ב"עבירת פנים" כמשמעותה בסעיף 7(א)(2) ועל כן, מתקיימת לגבי סמכות השיפוט של בית משפט השלום.

20. לענין הסמכות המקומית של בית משפט השלום בכפר-סבא, הרי שזו נקבעה בסעיפים 2 ו-2א (א) לצו בתי המשפט (הקמת בתי משפט שלום ואזור שיפוטם), התש"ך-1960 - "**אזור שיפוטו של בית משפט שלום... יהיה המחוז שבו הוא נמצא**". דהיינו, לבית משפט השלום בכפר סבא קיימת סמכות שיפוט מקומית לגבי עבירות פליליות המבוצעות במחוז בו הוא יושב, מחוז המרכז. ראה לענין זה גם י' קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני, עמ' 1241.

משקבעתי כי העבירות אותן ביצע הנאשם, לכאורה, הן "עבירות פנים"; משכתב האישום מציין כי הנאשם ניסה לעבור את מחסום חוצה שומרון בדרכו לישראל והעבירות אמורות היו להתבצע, לפחות בחלקן, בתוך שטח

מדינת ישראל; ומשלא הובאה בפני ראשית ראייה לכך שמחסום חוצה שומרון אינו קרוב, מבחינה גאוגרפית, לתחום שטח השיפוט של מחוז מרכז - אני קובע שלבית משפט השלום בכפר סבא הסמכות המקומית לדון בכתב האישום.

דברי אלה נאמרים ביתר שאת, עת עסקינן בסמכות מקומית (להבדיל מסמכות עניינית), כאשר גם אם מתקיים דיון בהיעדר סמכות מקומית, הרי שאין מדובר בפגם הכרוך מטיבעו בעיוות דין או כזה היורד לשורשו של ענין.

21. סוף דבר, אני דוחה טענות ב"כ הנאשם הן לענין היעדר סמכות שיפוט כלפי הנאשם והן לענין היעדר סמכות מקומית.

22. המזכירות תשלח עותק החלטה זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ח' אייר תשע"ד, 08 מאי 2014, בהעדר הצדדים.